

Buit de stagiaire niet uit maar betaal haar

(1) Het is momenteel niet makkelijk op de arbeidsmarkt – ook niet met een masterdiploma op zak. Zo'n diploma heet inmiddels een vereiste en de enkele vacatures vragen om drie tot vijf jaar werkervaring. Er is maar één manier om aan deze ervaring te komen: door stage te lopen. Steeds vaker zetten overheden en non-gouvernementele organisaties¹⁾ onbetaalde stagiaires in op reguliere werkplekken. Zonder blikken of blozen vertellen jonge werknemers over hun drie of vier onbetaalde stages voor ze een betaalde baan vonden. Deze stages duren gemiddeld zes maanden, worden fulltime ingevuld en zijn vaak internationaal, waarbij reis- noch vestigingskosten worden gedekt. Het lijkt vooral de non-profitsector die hier misbruik van maakt.

(2) Banen die voorheen werden ingevuld door een (betaalde) secretaresse of starter, heten tegenwoordig een 'stage' of 'traineeship'. Een recent voorbeeld is een bekende internationale non-gouvernementele organisatie in Duitsland. Deze organisatie zet zich in voor internationale richtlijnen op het gebied van 'ethical practice'²⁾, maar bood wel zelf een traineeship als directie-secretaresse aan voor 300 euro per maand. Waar een traineeship een gestructureerd werk- en opleidingsprogramma tracht te zijn, toonde deze functie geen enkele progressie of mogelijkheid tot opklimmen in de organisatie. Er volgde grote verontwaardiging binnen de non-profitsector, maar de functie was

evenwel binnen de kortste keren vervuld.

45 (3) Binnen de Europese Unie zijn onbetaalde stages zelfs heel gewoon. Sinds deze week zijn er twee stageplaatsen beschikbaar bij de Europese Unie, afdeling Extern
50 Optreden, in de delegatie in Egypte. De beoogde stagiaires moeten een masterdiploma hebben, over
55 excellente schrijfvaardigheden beschikken, het liefst vergelijkbare werkervaring hebben opgedaan en ze moeten zes maanden fulltime werken – onbetaald.

(4) Helaas zien we dit soort functies vaker langskomen in de Europese Unie (EU). En hoewel de roep om actie tegen misbruik van starters regelmatig klinkt, is de stagiaire vaak vogelvrij omdat stages in de meeste EU-landen niet onder het arbeidsrecht vallen. En wie denkt dat dit probleem zich alleen buiten Nederland afspeelt, heeft het mis. De wanhoop om werkervaring op te doen, gekoppeld aan een krimpende economie, zorgt ervoor dat vooral de goedbedoelensector onbetaalde stages en als stage verkapte banen voor starters telt. De organisatie *War Child* bijvoorbeeld, zoekt een hbo-student om negen maanden lang fulltime te werken binnen het team Marketing & Fondsenwerving voor 200 euro per maand.

(5) De rijksoverheid geeft ook nog eens een perverse prikkel. Het ministerie van Buitenlandse Zaken accepteert alleen master-studenten die nog ingeschreven staan als student. Maar in een éénjarige

85 master is er helemaal geen ruimte
om zes maanden stage te lopen.
Daarom schrijven studenten zich in
voor een additioneel collegejaar en
betalen ze de universiteit om über-
haupt in aanmerking te kunnen
90 komen voor een stageplek bij het rijk.
(6) Maar waarom lopen starters soms
drie jaar lang onbetaald stage? Het
antwoord is dat er simpelweg geen
95 andere mogelijkheid is. Stages wor-
den gezien als de enige manier om
een netwerk op te bouwen en de

werkervaring op te doen die je een
competitieve kandidaat maken voor
100 andere functies.
(7) Het is onmogelijk voor starters in
de non-profitsector om relevante
werkervaring op te doen en tegelij-
kertijd in hun levensonderhoud te
105 voorzien. De eisen zijn hoog, de
concurrentie moordend. En de
remuneratie? Laten we het zo
zeggen: er staat een hele leuke
functie open in Egypte. Moet je wel je
110 eigen salaris meebrengen.

naar: Kimberly Pérukel

uit: NRC Handelsblad, 8 & 9 november 2014

*Kimberly Pérukel heeft een bachelor of Science in Politicologie en een
Master in Law and Politics of International Security.*

noot 1 Non-gouvernementele organisaties zijn organisaties die onafhankelijk zijn van de
overheid en zich op een of andere manier richten op een maatschappelijk belang.

noot 2 Met 'ethical practice' wordt bedoeld op onderwijs in en voorlichting over beroeps-
gerelateerde ethische maatstaven over wat toelaatbaar handelen is en wat niet.

Tekst 4 Buit de stagiaire niet uit maar betaal haar

- 1p 39 Wat is de hoofdgedachte van tekst 4, 'Buit de stagiaire niet uit maar betaal haar'?
- Bij non-gouvernementele organisaties
- A kunnen goede stagiaires helaas niet in hun eigen levensonderhoud voorzien.
 - B moet wettelijk verplicht worden gesteld dat stagiaires een acceptabele beloning krijgen uitbetaald.
 - C moeten meer stageplekken komen om studenten aan werkervaring te helpen.
 - D worden stagiaires ten onrechte steeds meer uitgebuit door hun werkgevers.
- 2p 40 "De rijksoverheid geeft ook nog eens een perverse prikkel." (regels 79-80)
Leg uit waarom de prikkel die de overheid geeft pervers is volgens de tekst. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.
- 1p 41 Wat kun je zeggen over de laatste twee zinnen van de tekst?
De slotzinnen zijn bedoeld als een
- A aanbeveling voor starters op de arbeidsmarkt voor een leuke stageplek in Egypte.
 - B ironische verwijzing naar de schandelijke situatie van stagiaires van non-profitorganisaties.
 - C statement ten aanzien van non-gouvernementele organisaties die met stagiaires werken.
 - D voorbeeld van misstanden rondom starters op de arbeidsmarkt van non-profitorganisaties.
- 1p 42 De argumentatie in tekst 4 is hoofdzakelijk gebaseerd op
- A oorzaak en gevolg
 - B vergelijking
 - C voorbeelden
 - D voor- en nadelen

- 1p 43 Hoe kan het doel van tekst 4 het best worden omschreven?
Het doel van de tekst is
- A erop te wijzen dat non-gouvernementele organisaties zich niet aan de wet houden.
 - B ervan te overtuigen dat er uitbuitingspraktijken in non-gouvernementele organisaties bestaan.
 - C het probleem met stagiaires bij non-gouvernementele organisaties aan de kaak te stellen.
 - D uiteen te zetten waarom onbetaalde stageplaatsen in het bedrijfsleven onwenselijk zijn.

Tekstfragment 2

(1) Studenten, belangenbehartigers en publicisten maken zich boos: steeds meer studenten zijn gedoemd zonder enige vergoeding stage te lopen. Absurde oplichterij en uitbuiting. Maar is dat wel zo? Waarom moeten we stagiaires eigenlijk financieel bijstaan?

(2) Na jaren van economisch zwaar weer kennen we het riedeltje inmiddels wel: bezuinig ergens op de kosten en protest en oproer is verzekerd. Wat voor het gemak even werd vergeten, was het belangrijke onderscheid tussen twee verschillende groepen stagiaires: zij die tijdens hun opleiding (een verplichte) stage lopen en afgestudeerden die om welke reden dan ook in plaats van een baan een stageplaats nemen. Verschillende media nemen niet de moeite dit onderscheid te maken en doen het voorkomen alsof de ruim 18 procent hbo-stagiaires en 16 procent wo-stagiaires al zijn afgestudeerd. Gelukkig zijn er ook journalisten die iets kritischer te werk gaan en eerst de feiten checken. Conclusie: de cijfers gaan over alle onbetaalde stagiaires en hoeveel daarvan zijn afgestudeerd is onbekend.

(3) Wat maakt het uit? Veel. Alleen al omdat het verboden is om een afgestudeerde stagiaire minder dan het minimumloon te betalen. Een wet die goed te verdedigen valt: als bedrijven ten gevolge van hoge werkloosheidscijfers gratis afgestudeerd talent in dienst kunnen nemen, ligt de arbeidsmarkt straks helemaal op zijn gat en kunnen we het minimumloon net zo goed direct afschaffen.

naar: Suzanne Ruhaak

bron: www.baaz.nl, 27 augustus 2013

- In tekstfragment 2 worden twee zaken naar voren gebracht die te gebruiken zijn als argument om de strekking van tekst 4 te ondersteunen.
- 2p 44 Welke twee beweringen uit tekstfragment 2 zijn dat? Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 25 woorden.
- In tekstfragment 2 wordt een nuancering aangebracht ten aanzien van de betaling van stagiaires.

- 2p 45 Leg uit welke nuancering gebruikt wordt ten aanzien van de betaling van stagiaires. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 40 woorden.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.